

نگاهی به روند رو به رشد بهره‌گیری از نسخه الکترونیک

جبهشی به‌سوی پرونده سلامت ایرانیان

نسخه الکترونیک به عنوان یک طرح «زیربنایی» در حوزه سلامت کشور، سبب ایجاد تحول در ارائه خدمات شده است. این طرح که برای نخستین بار در سازمان تأمین اجتماعی اجرایی شد، اینک به عنوان یک الزام در نظام سلامت کشور اجرا می‌شود. اجرای نسخه الکترونیک از دو پایگاه قانونی برخوردار است؛ تبصره «۱۷» قانون بودجه سال ۱۳۹۹ در بند «ز» سازمان‌های پایه بیمه درمان، یعنی سازمان تأمین اجتماعی، بیمه سلامت و سایر صندوق‌ها را موظف به تولید نسخه‌های الکترونیک کرده است. ماده (۷۴) قانون برنامه ششم توسعه نیز مشخصاً اشاره کرده که وزارت بهداشت مکلف است ظرف دو سال اول اجرای قانون نسبت به استقرار سامانه پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان اقدام کند. بر این اساس از ابتدای دی‌ماه سال ۱۴۰۰ استفاده از نسخه الکترونیک در سراسر کشور آغاز شد. اینک استقرار نسخه الکترونیک در نظام سلامت جایگاه خود را یافته و مراحل

موفقیت‌آمیز خود را طی کرده است. در سازمان تأمین اجتماعی نیز این طرح ابتداء در درمان مستقیم کلید خورد و پس از احصاء مسائل و مشکلات به مراکز طرف قرارداد تسری یافت. اجرای این طرح منافع گروه بی‌شماری از بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی اعم از کشوری، لشکری، کارگری و نظام سلامت کشور را دربر داشته و توانسته است کیفیت درمان را ارتقاء دهد. مدیریت بهینه منابع و مصارف و کاهش هزینه‌های درمان یکی دیگر از مزایای این طرح به شمار می‌رود. در قالب این طرح از تکرار اقدامات تشخیصی جلوگیری شده و ضمن صرفه‌جویی در هزینه‌ها، امکان دسترسی سریع و آسان پزشکان به سوابق پزشکی بیماران برای اتخاذ تصمیم‌های پزشکی فراهم شده است. جلوگیری از سوءاستفاده‌های دارویی و قاچاق دارو و نیز رفع خطاخوانی نسخ در داروخانه‌ها از دیگر مزایای طرح است که سبب تحکیم جایگاه این طرح شده است. سید عبدالله حسینیان، رئیس مرکز فناوری اطلاعات، آمار و محاسبات سازمان تأمین اجتماعی و مدیر پروژه نسخه الکترونیک این سازمان میزان استقبال از نسخه‌نویسی الکترونیک را بیش از ۹۰ درصد عنوان کرد و اجرای این طرح را سبب انجام نظارت صحیح بر ارائه خدمات درمانی و در نتیجه افزایش کیفیت درمان دانست و ضمن تأکید بر ضرورت گسترش این طرح در راستای دستیابی به پرونده سلامت الکترونیک، برنامه‌های آینده تأمین اجتماعی را در راستای توسعه طرح تشریح کرد. گفت‌وگوی آتیه‌نو را با او پیش‌رو دارید.

طلیعه پیدایش نسخه الکترونیک در سازمان به چه زمانی بازمی‌گردد و چه روندی را طی کرده است؟

طرح نسخه الکترونیک در جلسه‌ای که در سال ۱۳۹۳ در دفتر ریاست محترم هیأت‌مدیره سازمان تأمین اجتماعی تشکیل شد، مورد تأکید قرار گرفت. اقدامات اولیه نیز جهت طراحی و پیاده‌سازی آغاز شد. این طرح در آبان‌ماه سال ۱۳۹۴ در استان یزد برای پزشکان طرف قرارداد، پایلوت و طی زمان بندی انجام شده تا دی‌ماه سال ۱۳۹۷ در بسیاری از مراکز طرف قرارداد عملیاتی گردید. همچنین در نیمه دوم سال ۱۳۹۵ این طرح در تمامی مراکز ملکی سازمان عملیاتی شد.

در حال حاضر میزان استقبال از این نسخه در مراکز طرف قرارداد چگونه است؟

با توجه به الزام اولیه دولت مبنی بر اجباری شدن نسخه الکترونیک از ابتدای دی‌ماه سال ۱۴۰۰، در مراکز نسخه‌پیچی داروخانه‌ها و پاراکلینیک‌ها، نسخ به صورت الکترونیک ثبت می‌شود و میزان

استقبال از این نوع نسخه‌نویسی در بین پزشکان طرف قرارداد بیش از ۹۰ درصد است که این میزان از سوی مراکز نسخه‌پیچی طرف قرارداد به ۸۴ درصد می‌رسد.

نسخه الکترونیک در زمینه نرم‌افزاری در چه وضعیتی قرار دارد و آیا توانسته پاسخگوی نیاز پزشکان در زمینه صدور دستورات پزشکی باشد و چه کاستی‌هایی در این زمینه مشاهده می‌شود؟

در حال حاضر اغلب فرایندهای نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک به همراه (API)های مرتبط و نیز سرویس ارسال نسخ الکترونیک بیمه‌های تکمیلی، پیاده‌سازی شده و برخی از فرایندها نیز از جمله نسخه‌نویسی کارشناسان پروانه‌دار در مرحله پایلوت قرار دارد. با توجه به لحاظ تمامی درخواست‌های پزشکان در سامانه نسخه‌نویسی الکترونیک، بسیاری از نیازهای پزشکان در قالب این نسخه پاسخ داده می‌شود.

بهره‌مندی از نسخه الکترونیک چه مزایایی دارد و چه امکاناتی را برای حوزه درمان ایجاد کرده است؟

این نسخه مزایای بسیاری دارد. در حله نخست، امکان دسترسی به سوابق درمانی الکترونیک بیمار و تولید پرونده الکترونیک فراهم شده است. همچنین این نسخه امکان کنترل‌های دارویی و پیشگیری از تداخلات را فراهم کرده است. از سوی دیگر، سرعت و دقت در تولید نسخه افزایش یافته در عین حال که حفظ محرمانگی اطلاعات درمانی و سلامت افراد با لحاظ کردن استانداردهای امنیتی فراهم شده است. جلوگیری از خطای نسخه‌خوانی در داروخانه، مراکز پاراکلینیک و سایر مراکز درمانی و امکان اخذ یک نسخه از

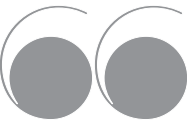
داروخانه‌های مختلف از دیگر مزایای نسخه‌نویسی الکترونیک به شمار می‌رود. همچنین در قالب این نسخه، امکان نظارت صحیح بر ارائه خدمات درمانی و کنترل‌های مالی ایجاد شده و نیز استعلام استحقاق درمان را تسهیل کرده که در نتیجه آن نیاز به مراجعه حضوری به شعب برای تمدید، تجدید و... دفترچه درمانی وجود ندارد.

مهمترین مسأله‌ای که در حال حاضر نسخه الکترونیک با آن مواجه است، چیست و چه اقداماتی برای رفع مشکلات انجام شده است؟

مهمترین مسأله در نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک، موضوع انکار ناپذیری نسخه الکترونیک یا امضای دیجیتال است که برای ایجاد سرعت در آن، سازمان سازوکار امضای دیجیتال را در سامانه‌های مرتبط پیاده‌سازی کرده؛ اما اجرای آن نیازمند همکاری وزارت بهداشت و سازمان نظام پزشکی است که این مسأله در دست اقدام است.

برنامه آتی سازمان در زمینه نسخ الکترونیک چیست و چه طرح‌هایی برای گسترش نسخه الکترونیک در دست اقدام قرار دارد؟

یکی از مهمترین برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی در حوزه نسخه الکترونیک، پیاده‌سازی طرح پزشک خانواده و نظام ارجاع در سامانه‌های نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک است. همچنین در نظر است تا امکان نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک رادیوتراپی، دیالیز و کارشناسان پروانه‌دار نیز فراهم شود. تکمیل کدینگ تمامی خدمات درمانی نیز از دیگر مسائلی است که در تکمیل عملیات نسخه‌نویسی پیگیری می‌شود.

یکی از مهمترین برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی در حوزه نسخه الکترونیک، پیاده‌سازی طرح پزشک خانواده و نظام ارجاع در سامانه‌های نسخه‌نویسی و نسخه‌پیچی الکترونیک است

